

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
mw. A. Jorritsma-Lebbink
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

DGBK
Bestuur, Democratie en
Financiën - Project
Decentralisaties

Kenmerk
2013-0000343411

Uw kenmerk

Datum 10 juni 2013
Betreft Kabinetsreactie op resolutie 'Een vitale lokale samenleving'

Geachte mevrouw Jorritsma,

Op 5 juni is de resolutie "Een vitale lokale samenleving" aanvaard door de Algemene Ledenvergadering van de VNG met daarin een 13-tal aandachtspunten. Onderstaand geeft het kabinet een reactie op deze punten.

Het is positief dat gemeenten zich helder hebben uitgesproken voor decentralisatie van de taken in het sociale domein en dat zij graag in gesprek willen blijven met het kabinet. In het bestuurlijk overleg dat met de VNG op 28 mei is gevoerd is hiermee een begin gemaakt. In dat overleg is constructief en indringend gesproken over de decentralisatieagenda. Er zijn toen geen conclusies getrokken. Afgesproken is dat het bestuurlijk overleg na het VNG-congres zal worden voortgezet. Het kabinet wil graag met de VNG en gemeenten de decentralisaties nader uitwerken in het verlengde van het sociaal akkoord en het zorgakkoord. De uitwerking van de akkoorden vindt gezamenlijk plaats, dus met gemeenten, sociale partners en het kabinet in lijn met de afspraken daarover (zie de brief van het kabinet over het sociaal akkoord van 11 april en de brief over het zorgakkoord van 24 april jongstleden).

Het is een goede zaak dat daarbij de punten uit de resolutie op tafel komen. Het zorgakkoord en het sociaal akkoord bevatten afspraken op hoofdlijnen, waarvan in de akkoorden zelf ook is voorzien dat die nadere uitwerking vergen, onder andere met de gemeenten.

Sociaal Akkoord

Het sociaal akkoord leidt tot wijzigingen van de Participatiewet, zoals die was voorzien in het regeerakkoord. De nota van wijziging die het kabinet reeds bij de Raad van State aanhangig had gemaakt, is ingetrokken. Het kabinet bereidt een nieuwe nota van wijziging voor.

De nota van wijziging zal het wettelijk kader bevatten waarbinnen gemeenten beleid kunnen maken en uitvoeren gericht op participatie. In de Werkkamer maken gemeenten en sociale partners afspraken over hoe mensen met een arbeidsbeperking aan het werk worden geholpen en hoe de ondersteuning daarbij wordt georganiseerd.

Het kabinet respecteert de formele rol van de VNG in het wetgevingstraject. De conceptwetgeving zal, overeenkomstig de afspraken in het sociaal akkoord met een klankbordgroep worden afgestemd alvorens deze voor een uitvoeringstoets aan het uitvoeringspanel van gemeenten en UWV wordt gezonden. De uitgangspunten van het regeerakkoord, het sociaal akkoord en de betrokkenheid van VNG en gemeenten in de voorbereiding van wetgeving bieden naar het oordeel van het kabinet ruim voldoende waarborgen voor de punten uit de VNG-resolutie. Onderstaand wordt nader op deze punten ingegaan.

Datum
10 juni 2013
Kenmerk
2013-0000343411

1. Eén regeling voor de onderkant arbeidsmarkt, dus geen aparte regelingen en regimes voor arbeidsgehandicapten

Dit sluit aan bij het uitgangspunt van het kabinet in het regeerakkoord. De brief van het kabinet van 11 april gaat ook uit van stroomlijning van regelingen en het voorkomen van afwenteling. De Participatiewet maakt dat mogelijk.

2. Geen landelijke indicatiestelling, gemeenten organiseren dat zelf, dan wel in regionaal verband

Sociale partners hebben centrale indicatiestelling van werknemers naar voren gebracht. Het kabinet heeft gesteld dat dit nog wordt gezien. Het regeerakkoord ging immers uit van decentralisatie en dus ook van decentrale intake (waarbij gemeenten overigens taken kunnen laten verrichten door bijvoorbeeld UWV), zoals die nu ook geldt in de bijstand. In de brief van 11 april is aangekondigd dat het kabinet dit nader zal zien en hierbij de VNG zal betrekken.

Uitgangspunt is dat gemeenten bepalen welke ondersteuning mensen nodig hebben op basis van maatwerk en een integrale aanpak voor alle levensdomeinen. Goede borging van een adequate ondersteuning van kwetsbare groepen is van groot belang. De brief van 11 april biedt voor de kwetsbaarste groep, mensen met een arbeidsbeperking die alleen met ondersteuning (LKS, persoonlijke begeleiding) regulier kunnen werken, een baangarantie via het te vormen werkbedrijf (niet zijnde een gebouw), en beschut werk voor mensen met een arbeidsbeperking, die niet regulier kunnen werken. De concrete vertaling van de baangarantie vergt nadere uitwerking. Deze nadere uitwerking vindt plaats in de landelijke regelgeving (wettelijke kaders ten aanzien van de inzet van gemeentelijk instrumentarium zoals loonkostensubsidie) alsook door gemeenten, werknemers en werkgevers in de Werkkamer en de regionale werkbedrijven. Uitwerking in de Werkkamer en de regionale werkbedrijven heeft als doel om de voor bedrijven en mensen met arbeidsbeperkingen wenselijke eenduidige regionale aanpak (dienstverlening aan werkgevers, eenduidigheid ten aanzien van loonwaardebepalingsmethodiek, regionaal afgestemde arrangementen voor persoonlijke begeleiding zoals jobcoaching etc.) tot stand te brengen.

3. De arbeidsmarktregio bepaalt zelf de wijze van organisatie en samenwerken binnen de regio

De afgelopen jaren hebben gemeenten zich georganiseerd in 35 arbeidsmarktregio's, met name om goede werkgeversdienstverlening te organiseren en jeugdwerkloosheid aan te pakken. De wijze waarop gemeenten in een regio samenwerken of zich organiseren is aan hen. Het sociaal akkoord versterkt, met het oog op succesvolle realisatie van de baangarantie die werkgevers voor mensen met een arbeidsbeperking hebben afgegeven, de al ingeslagen richting om de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden voor deze groep vorm te geven in de 35 arbeidsmarktregio's en het sociaal akkoord maakt voor deze groep de richting een stap concreter. De werkbedrijven zijn de schakel tussen de werkgever en de mensen met een arbeidsbeperking die aan de

slag worden geholpen. Hiermee worden de kansen op succesvolle plaatsing vergroot. De brief van 11 april legt helder vast dat gemeenten het voortouw hebben en samenwerken met UWV en sociale partners. Gemeenten en sociale partners werken het werkbedrijf samen uit in de onlangs opgerichte Werkkamer.

Datum

10 juni 2013

Kenmerk

2013-0000343411

4. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de participatie van de onderkant van de arbeidsmarkt

Het regeerakkoord en de brief van 11 april gaan uit van decentrale uitvoering. Daarbij zijn gemeenten, al dan niet gezamenlijk, verantwoordelijk. Die verantwoordelijkheid laat onverlet dat voor succesvolle bemiddeling van arbeidsbeperkte mensen naar banen die voortvloeien uit de baangarantie van werkgevers en werknemers de gecombineerde inzet van gemeente, werkgevers en werknemers nodig is. Dit is een belangrijk punt voor nadere gezamenlijke uitwerking in de Werkkamer.

5. Het Rijk ervoor zorgt dat werkgevers voldoende werkplekken organiseren voor de onderkant arbeidsmarkt

Werkgevers en werknemers hebben, zie de brief van het kabinet van 11 april, door middel van de baangarantie hiervoor gezorgd. Mocht de baangarantie onvoldoende werken, dan wordt door het kabinet, na overleg met sociale partners, het quotum geactiveerd. De brief van het kabinet van 11 april stelt dat een quotumwet wordt voorbereid. Ook deze conceptwetgeving zal via bovengenoemde route worden voorbereid.

6. Het Rijk zorgt voor een toereikend macrobudget en zorgt ervoor dat gemeenten daarover tijdig worden geïnformeerd

SZW is in overleg met de VNG om de financiële gevolgen van het sociaal akkoord toe te lichten. De toereikendheid van het macrobudget vloeit voort uit de Wet werk en bijstand, zoals ook de termijnen voor bekendmaking. Met het sociaal akkoord wordt het instrument loondispensatie vervangen door het instrument loonkostensubsidie. Dit instrument is duurder dan loondispensatie, daarom is hier € 480 miljoen extra voor beschikbaar gekomen in het sociaal akkoord. Het kabinet is voornemens om deze middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten op dezelfde wijze als de middelen voor loonaanvulling bij loondispensatie beschikbaar zouden zijn gekomen.

Met het sociaal akkoord wordt de efficiencykorting op de Wsw een extra jaar uitgesteld. Hierdoor ontvangen gemeenten 300 miljoen meer middelen dan was voorzien in het regeerakkoord. Ten opzichte van het Wetsvoorstel Werken naar Vermogen is het totale voordeel tussen 2013 en 2019 1 miljard.

Voor mensen die gedeeltelijk inzetbaar zijn bij reguliere werkgevers, maar nog geen werk hebben gevonden komt er een regeling die gemeenten in staat stelt door middel van individueel maatwerk voor kwetsbare groepen met een zorgbehoefte de effecten van de kostendelersnorm te compenseren. Hiervoor wordt structureel 100 miljoen aan het gemeentefonds beschikbaar gesteld. Het kabinet gaat hierover in gesprek met de VNG.

7. Er komt geen afzonderlijke cao voor de onderkant van de arbeidsmarkt

8. Voor beschut werk is de beloning maximaal 100% van het wettelijk minimumloon

In de brief van 11 april is opgenomen dat mensen die beschut werk nodig hebben of mensen die met loonkostensubsidie werken, vallen onder de cao van de werkgever (regulier of gemeente). Er is dus geen sprake van een aparte cao. Binnen die cao van de werkgever zijn afspraken voor arbeidsgehandicapten

wenselijk, onder andere over de laagste schalen. Het maken van cao-afspraken betreft een zaak waarin werknemers en werkgevers (waaronder de gemeenten) gezamenlijk aan zet zijn. Het kabinet heeft hierin geen beslissende rol. Wel is relevant dat de overheid een loonkostensubsidie geeft ter grootte van het verschil tussen de loonwaarde en het wettelijk minimumloon. Is het cao-loon hoger, dan is dit voor rekening van de werkgever. Aandachtspunt hierbij is dat de aanvulling tot cao-loon niet ten koste mag gaan van het aantal plekken voor beschut werk. Het kabinet heeft daarom in de brief van 11 april opgemerkt dat het van belang is dat het cao-loon voor deze groep zo dicht mogelijk bij het wettelijk minimumloon ligt.

Datum
10 juni 2013
Kenmerk
2013-0000343411

9. De financiering van de pensioenen van de SW-sector wordt duurzaam opgelost
De VNG heeft ruim voor het sociaal akkoord de gevolgen van het afsluiten van de Wsw voor het pensioenfonds van die sector aangekaart. Het Rijk is graag bereid om met VNG te bezien welk effect op het pensioenfonds uitgaat van de in het regeerakkoord en het sociaal akkoord voorziene afsluiting van de instroom in de Wsw en tot een oplossing te komen.

Zorgakkoord

De VNG vraagt terecht aandacht voor de betrokkenheid bij de uitvoering van de plannen rondom de jeugdzorg en de langdurige zorg. Het kabinet is ervan doordrongen dat een succesvolle decentralisatie en transitie alleen plaats kan vinden op basis van heldere afspraken en in goed overleg met gemeenten over zowel de transitie als het perspectief op langere termijn. Het kabinet is zich er van bewust dat het in april gesloten zorgakkoord ook gevolgen heeft voor gemeenten. Met het verzachten van de maatregelen uit het Regeerakkoord op het gebied van de huishoudelijke hulp en het extramuraliseren van ZZP's wordt tegemoet gekomen aan belangrijke bezwaren van gemeenten bij de plannen voor de hervorming van de langdurige zorg zoals deze in het regeerakkoord stonden. De verlaging van het budget voor huishoudelijke hulp in het gemeentefonds wordt hiermee structureel met 530 mln. verzacht ten opzichte van het regeerakkoord.

10. Geen korting van € 89 miljoen op het gemeentefonds ten behoeve van de huishoudelijke hulp

Het kabinet heeft begrip voor het feit dat gemeenten aandacht vragen voor het besluit uit het zorgakkoord, dat het gemeentefonds in 2014 incidenteel met 89 mln. wordt verlaagd. Het kabinet zal met de VNG het gesprek over dit knelpunt in het brede kader van de financiële besluitvorming in augustus voortzetten.

11. Wettelijke instrumenten en beleidsvrijheid om te zorgen dat de maatschappelijke ondersteuning terecht komt bij mensen die het niet zelf kunnen regelen en/of het niet zelf kunnen betalen

Deze conditie sluit aan bij de visie op de langdurige zorg en wordt thans in nauw overleg tussen VWS en VNG uitgewerkt in een wetsvoorstel voor een nieuwe Wmo dat eind 2013 aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.

12. Geen schotten in de budgetten (Huishoudelijke Hulp, Jeugd GGZ)

Het kabinet heeft in de decentralisatiebrief uiteengezet op welke wijze de schotten tussen voorzieningen worden doorbroken, zodat gemeenten over de noodzakelijke bestedingsvrijheid beschikken om tot een integraal arrangement op maat te komen dat aansluit bij de mogelijkheden en behoeften van betrokkene en diens sociale netwerk. Het kabinet doet onderzoek naar de vorming van een sociaal deelfonds binnen het gemeentefonds. De middelen voor huishoudelijke hulp en

Jeugd GGZ zullen opgaan in het deelfonds en dus ontschot ter beschikking komen.

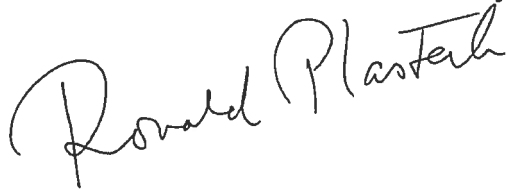
13. Proportionele inspectietaken

Toezicht en handhaving vormen een belangrijke waarborg voor kwaliteit. Met de decentralisaties worden gemeenten verantwoordelijk voor grote groepen - vaak kwetsbare mensen. Het is dus van belang dat de kwaliteit gewaarborgd is. In het sociale domein wordt gezien hoe toezicht en handhaving meer op dezelfde leest kunnen worden geschoeid, om bureaucratie te voorkomen. Daarnaast wordt in het kader van de hervorming van de Rijksdienst gewerkt aan meer samenwerking tussen de rijksinspecties binnen het sociaal domein. Het kabinet gaat hierover overleg starten met de VNG. De nadere uitwerking van de afspraken uit het zorgakkoord en het sociaal akkoord in de decentralisaties zal in nauwe samenwerking met VNG, gemeenten, sociale partners, zorgverzekeraars, aanbieders en patiënten- en cliëntenorganisaties plaatsvinden.

Datum
10 juni 2013

Kenmerk
2013-0000343411

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

A handwritten signature in black ink that reads "Ronald Plasterk". The signature is written in a cursive, flowing style.

dr. R.H.A. Plasterk

